



Haziran 2024 | Aylık

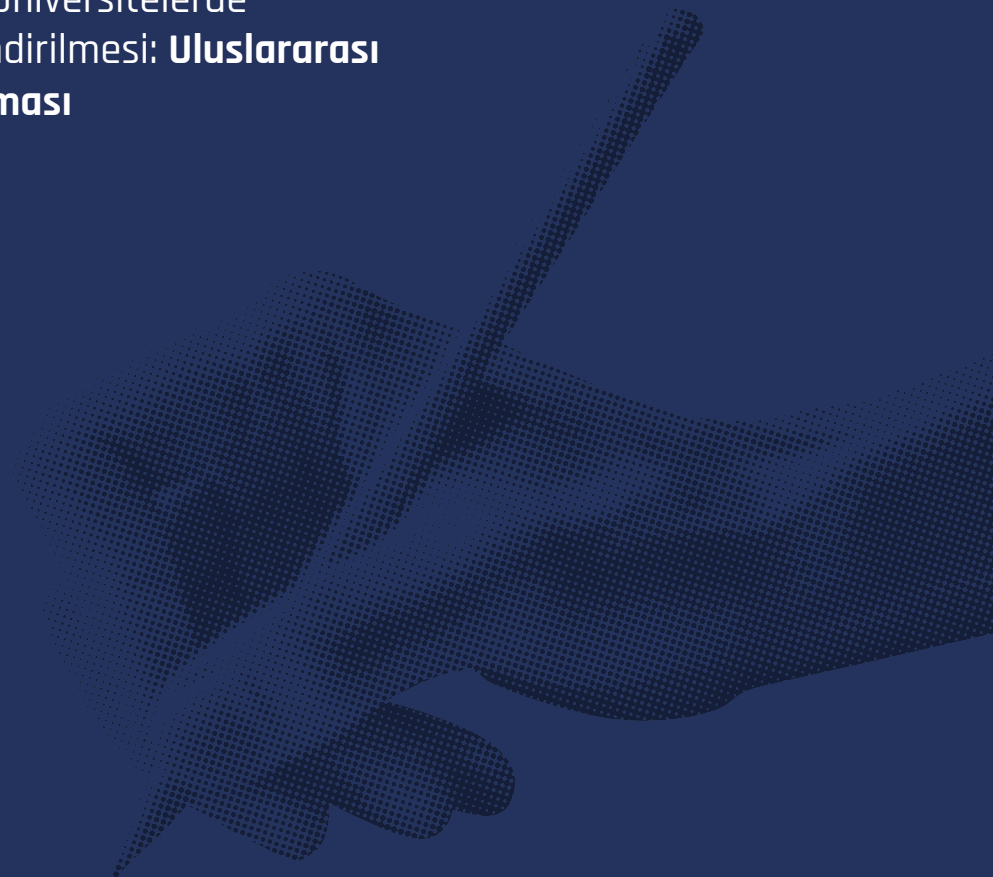
DÜNYADAN

Araştırma Gündemi

“Dekolonizasyon” Müfredatı ve Pedagoji:
**Disiplinler ve Küresel Yükseköğretim Bağlantıları
Arasında Karşılaştırmalı Bir İnceleme**

Çocukların Matbu Kitap Üzerinden Okumalarıyla
**Ekran Üzerinden Okumalarının Karşılaştırılması:
Bir Meta-Analiz**

Eğitimin Piyasalaştırıldığı Üniversitelerde
Akademik Kariyerin Yönlendirilmesi: **Uluslararası
Literatürün Haritalandırılması**



Eğitim bilimleri alanında küresel düzeyde gerçekleşen bilimsel ilerlemeleri yakından takip etmek ve bu bilgileri Türkiye'deki eğitimciler ve araştırmacılarla paylaşmak amacıyla Enstitü Sosyal bünyesinde "Dergi/ Makale Bülteni"ni hayata geçiriyoruz. Aylık olarak yayınlanacak olan bu bülten, TÜBİTAK'ın Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı (UBYT) tarafından desteklenen, alanında öncü dergilerin seçkin makalelerini derleyip özetleyerek sizlere sunmayı amaçlamaktadır. Her sayımızda öncelikle ilgili dergiyi tanıtıyor, ardından dünya genelindeki eğitim bilimleri alanında yankı uyandıran, en çok okunan ve en çok atıf alan makalelere yer veriyoruz. Her dergiden seçtiğimiz en yeni ve trend oluşturan yazıları özetlemekteyiz. Bu süreçte, makalelerin ulaşılabilirliğini ve anlaşılabilirliğini artırmak için her birini titizlikle seçiyoruz. Dergi/Makale Bülteni, Türkiye'deki eğitim ve akademik toplulukların uluslararası arenada ilgi çeken bilimsel gelişmelerden haberdar olmalarını sağlamakla kalmayıp, bu bilgilerin eğitim politikaları ve uygulamaları üzerindeki etkilerini tartışma imkânı sunacaktır. Siz değerli okurlarımızın görüş ve önerileri, bu süreçte bizim için büyük önem taşımaktadır. Bültenimizin her sayısını, sizlerin katkılarıyla daha da zenginleştirerek, eğitim bilimleri alanındaki en güncel ve etkili içerikleri sunmaya devam edeceğiz.

Review of Educational Research

1931 yılında yayın hayatına başlayan Review of Educational Research dergisi, eğitim araştırmaları alanında öncü bir yayın organı olarak, eğitimle ilgili geniş bir yelpazede literatür incelemeleri sunmaktadır. Dergi, özellikle Social Sciences Citation Index'te Q1 seviyesinde yer almakta ve çeşitli saygın indeksler tarafından taranmaktadır. Ayrıca, TÜBİTAK'ın Türkiye Adresli Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik (UBYT) Programı kapsamında, 2024 yılı itibarıyla eğitim bilimleri alanında en yüksek puanı almış dergiler arasında yer almaktadır.

Dergi, eğitim bilimlerindeki teorik, metodolojik ve pratik gelişmeleri anlamaya ve tartışmaya yönelik kapsamlı ve eleştirel analizler sunar. Öncelikli olarak sistematik literatür incelemeleri ve meta-analizler yayınlar. Dergi belirli eğitim konularındaki mevcut araştırmaları sentezleyerek alandaki bilgi birikimini genişletmeyi amaçlar ve yeni araştırma yolları için araştırmacılara önerilerde bulunur.

Dergide eğitimde eşitlik ve erişim, öğretim yöntemleri ve stratejileri, eğitim teknolojisi ve dijital öğrenme, eğitim politikaları, öğretmen eğitimleri, öğrenci başarısı ve değerlendirme yöntemleri gibi konularda yayınlar ön plandadır.

“DEKOLONİZASYON” MÜFREDATI VE PEDAGOJİ:

DİSİPLİNLER VE KÜRESEL YÜKSEKÖĞRETİM BAĞLAMLARI ARASINDA KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

Dekolonizasyon, eğitimde ve özellikle yükseköğretimde önemli bir kavram olarak öne çıkmaktadır. Bu makale, yükseköğretimde müfredat ve pedagojiyi dekolonize etme çabalarını incelemekte, farklı disiplinler ve coğrafi bağlamlar arasındaki dekolonizasyon pratiklerini karşılaştırarak anlamlarını, uygulamalarını ve karşılaşılan zorlukları ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Temel Amaçlar

- 1. Dekolonizasyon Tanımlarının İncelenmesi:** Dekolonizasyonun farklı disiplinlerde ve yükseköğretim bağlamlarında nasıl tanımlandığını araştırmak.
- 2. Dekolonizasyonun Gerçekleştirilme Sürecinin İncelenmesi:** Yükseköğretimde müfredat ve eğitim bağlamında dekolonizasyonun nasıl gerçekleştiğini incelemek.
- 3. Dekolonizasyon Sürecinde Karşılaşılan Zorlukların İncelenmesi:** Yükseköğretimde dekolonizasyon süreçlerinde karşılaşılan zorlukları ve sınırlılıkları belirlemek.

Yöntem

- 1. Literatür Taraması:** 207 makale ve kitap bölümü incelenmiştir. Bu çalışmalar, İngilizce olarak yayınlanmış ve küresel

yükseköğretimde dekolonizasyon pratiklerini ele almıştır. Literatür taramasında ERIC, ProQuest, JSTOR, Taylor&Francis, Web of Science ve Google Scholar veri tabanları kullanılmıştır.

- 2. Jeopolitik Bilgi Çerçevesi:** Walter Mignolo'nun "jeopolitik bilgi" kavramı, çalışmanın çerçevesini oluşturmuştur. Bu çerçeve, bilginin politik ve toplumsal olarak konumlandığını ve her bilginin yerel tarihlerden etkilendiğini vurgular.
- 3. Analiz Yöntemi:** NVivo yazılımı kullanılarak tematik analiz yapılmış ve anlamlı kalıplar belirlenmiştir.

Temel Bulgular

- 1. Dekolonizasyon Tanımları:** Çalışmanın bulgularında dekolonizasyon, üç temel anlamda ele alınmıştır:

- **Kısıtlamaların Tanınması:** Bilgi sistemlerindeki tek kültürlü perspektiflerin veya hiyerarşilerin tanınması.
- **Bilgi sisteminin bozulması:** Kolonyal/Avrupa merkezli bilgi sistemlerinin merkezden uzaklaştırılması, bu sistemlere meydan okunması.
- **Alternatiflere Yer Açma:** Kolonyal olmayan bilgi sistemlerine ve uygulamalarına yer açılması.

2. Dekolonizasyonun Hayata Geçirilmesinde Dört Yöntem:

- **Bilginin Konumunun Sorgulanması:** Müfredatın dominant bilgi sistemleri içerisindeki konumunun sorgulanması.
- **Kapsayıcı Müfredat Oluşturma:** Avrupamerkezci bilgi sistemlerinin ötesine geçerek kapsayıcı bir müfredat oluşturma.
- **İlişkisel Öğretim ve Öğrenme:** Öğretim ve öğrenme süreçlerinde ilişkisel yaklaşımların benimsenmesi.
- **Toplum ve Sosyopolitik Hareketlerle Bağlantı Kurma:** Yükseköğretim kurumları ile topluluklar ve sosyopolitik hareketler arasında bağlantı kurulması.

Çalışmada bu dört ana yöntemin gelişmesinde coğrafi bağlamlarda farklılıkların gözlemlendiğine dikkat çekilmiştir. Dekolonizasyonun gerçekleştiği yer/ülke, dekolonizasyonun nasıl tanımlandığının ve hayata geçirildiğinin en önemli belirleyicisi olarak görülmüştür.

3. Karşılaşılan Zorluklar: Dekolonizasyon süreçlerinde karşılaşılan beş ana zorluğa dikkat çekilmiştir:

- **Öğrenci Direnci:** Öğrencilerin dekolonizasyon çabalarına karşı direnç göstermesi.
- **Bağlam:** Kurum türü, kültürü ve disiplin bağlamı.
- **Sistemik/Strüktürel Engeller:** Politikalar, liderlik desteğinin eksikliği.
- **Kaynaklara Erişim Eksikliği:** Bilgi, fon ve personel eksikliği.
- **Bilgi Sistemlerinin Birbiriyle İç İç Geçmişliği:** Saf bir yerel, bölgesel bilgi sisteminin bulunmayışı, özellikle postkolonyal ve beyaz yerleşimci bağlamlarında bilgilerin birbiriyle iç içe geçmiş olması.

Sonuç

Çalışma, dekolonizasyonun yükseköğretimde müfredat ve pedagoji bağlamında çok yönlü bir kavram olduğunu ortaya koymaktadır. Farklı coğrafi, disiplinler ve kurumsal bağlamlarda, dekolonizasyon pratiklerinin anlamları ve uygulamaları değişiklik göstermektedir. Bu, bilginin ve eğitim pratiklerinin politik ve toplumsal olarak yerel tarihlerden etkilendiğini göstermektedir. Çalışmanın bulguları, küresel bağlamda yükseköğretimde hâlâ kolonizasyonun izlerinin görüldüğüne işaret etmektedir. Dekolonizasyon süreçlerinde karşılaşılan zorluklar, daha kapsayıcı ve adil eğitim sistemleri oluşturma çabalarının önündeki engelleri vurgulamaktadır. Çalışma, eğitimciler, araştırmacılar ve politika yapıcılara, dekolonizasyon çabalarını desteklemek için bu zorlukları dikkate almalarını ve daha sürdürülebilir stratejiler geliştirmelerini önermektedir.

ÇOCUKLARIN MATBU KİTAP ÜZERİNDEN OKUMALARIYLA EKRAN ÜZERİNDEN OKUMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI: BİR META-ANALİZ

Günümüz dijital çağında, çocukların okuma alışkanlıkları ve bu alışkanlıkların öğrenme üzerindeki etkileri önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir. Çalışmalar matbu kitap üzerinden okuma ve ekran üzerinden okumanın öğrencilerin öğrenme süreçlerine olan etkilerine dair çeşitli bulgulara işaret etmektedir. "A Comparison of Children's Reading on Paper Versus Screen: A Meta-Analysis" başlıklı çalışma, alan yazında var olan araştırma bulgularına dayanarak dijital ve matbu kitaplardan okumanın çocukların hikâye anlama ve kelime öğrenme becerileri üzerindeki etkilerini karşılaştırmayı amaçlamaktadır.

Temel Amaçlar

- 1. Matbu ve Dijital Kitaplar Arasındaki Farkı İncelemek:** Matbu ve dijital kitaplarda çocukların hikâye anlama ve kelime öğrenme becerilerinin nasıl farklılaştığını belirlemek.
- 2. Dijital Kitapların Tasarım Etkilerini Araştırmak:** Dijital kitapların hikâye anlama ve kelime öğrenme üzerindeki iyileştirmelerinin etkilerini değerlendirmek.
- 3. Sözlük Kullanımının Etkilerini Belirlemek:** Dijital kitaplarda yer alan sözlüklerin çocukların öğrenme çıktıları üzerindeki etkilerini incelemek.
- 4. Yetişkin Desteğinin Rolünü**

Değerlendirmek: Yetişkinlerin kitap okuma sürecindeki desteğinin etkisinin dijital ve matbu kitaplar üzerindeki farklarını belirlemek.

Yöntem

Çalışma Seçimi: Çocukların matbu ve dijital kitaplarda okuma performanslarını karşılaştıran 39 çalışma, 30 makalede raporlanmıştır.

Katılımcılar: Meta-analizde çalışmalar kapsamında 1-8 yaş aralığında toplam 1.812 çocuğa ait veriler yer almıştır.

Veri Toplama ve Analiz: Çalışmalardan elde edilen veriler, Comprehensive Meta-Analysis yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmalardaki hikâye anlama ve kelime öğrenme ölçümleri değerlendirilmiş ve Hedges' g etki büyüklüğü hesaplanmıştır.

Değerlendirilen Değişkenler: Hikâye anlama ve kelime öğrenme, dijital kitapların tasarım iyileştirmeleri (sözlük, seslendirme, vurgulanan metin) ve yetişkin desteği.

Temel Bulgular

- Dijital-Matbu Kitap Farklılıkları:** Dijital kitapların matbu kitaplara göre daha düşük hikâye anlama puanları gösterdiği, ancak hikâye ile uyumlu dijital iyileştirmeler yapıldığında dijital kitapların yalnız okunan

matbu kitaplardan daha iyi performans gösterdiği bulunmuştur.

• **Tasarım İyileştirmeleri:** Dijital kitaplarda yapılan iyileştirmeler (örneğin, hikâye ile ilgili etkileşimler) çocukların hikâye anlama ve kelime öğrenme becerilerini artırabilir. Ancak, sadece seslendirme veya vurgulanan metin gibi iyileştirmeler yapıldığında, matbu kitaplar daha iyi sonuç vermektedir.

• **Sözlük Kullanımı:** Dijital kitaplarda yer alan sözlüklerin çocukların hikâye anlamaları üzerinde olumsuz veya nötr, ancak kelime öğrenme üzerinde olumlu bir etkisi olduğu görülmüştür.

• **Yetişkin Desteği:** Yetişkinlerin kitap okuma sürecinde sağladığı desteğin, çocukların hikâye anlama ve kelime öğrenme becerileri üzerinde önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur. Yetişkin desteği olmadan dijital kitapların etkisi daha düşük olmuştur.

Sonuç olarak, bu meta-analiz, çocukların okuma deneyimlerinin dijital ve matbu kitaplar arasında farklılık gösterdiğini ve bu farklılıkların öğrenme çıktıları üzerinde önemli etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Dijital kitaplar, uygun tasarım iyileştirmeleri ile kullanıldığında çocukların hikâye anlama ve kelime öğrenme becerilerini geliştirebilir. Ancak, matbu kitaplar hâlâ birçok durumda üstün performans göstermektedir.

Çalışma, dijital kitap okuma esnasındaki ebeveyn çocuk etkileşimlerinin basılı kitaplarda olduğu gibi içerik üzerine değil daha ziyade cihazla, çocuğun davranışları ile ilgili olduğuna dikkat çekmiştir. Bu durum hikâyeyi anlama noktasında bir dezavantajı beraberinde getirmektedir. Özellikle düşük sosyoekonomik düzeydeki çocukların dijital kitapları anlamada daha çok zorlanıyor olmasının muhtemel bir nedeni olarak çalışma, düşük sosyoekonomik düzeydeki çocukların dijital gereçlerle daha çok oyun bazlı ilişki kurmalarına işaret etmektedir. Bu çocuklar interaktif özelliklere daha çok dikkat ettiklerinden içeriği takip etmekte

zorluk yaşayabilmektedir. Çalışma dijital cihazların anlam oluşturmaya olumsuz etki edebileceği bulgusunu "bilişsel yük teorisi" ile tartışmıştır. Bilgi işlemenin her kanalının (işitsel ve görsel), sınırlı kapasitesi olduğunu vurgulayan kurama göre aşırı bilgi ve uyarın öğrenmeyi engellemektedir. Dijital kitaplarda var olan içerikle uyumsuz yüksek etkileşim, sözlük desteği gibi uyarınlar çocuğun dikkatini dağıtarak anlam oluşturmalarını zorlaştırabilir. Bu nedenle dijital kitaplarda hikâyenin ana akışını destekleyici tasarımların ve iyileştirmelerin yapılmasının önemli olduğu vurgulanmıştır. Ebeveyn etkileşimi ile kitap okumak yalnızca çocuğun kelime öğrenimi ve hikâyenin anlaşılması yönüyle değil sosyokültürel öğrenme sürecini destekleyen bir ortam sağlaması açısından önemli görülmüştür. Dijital kitaplarda yetişkin rehberliği örnek alınarak sunulan iyileştirmeler anlam ve kelime öğrenimi için etkili olsalar da sosyal-kültürel öğrenmeyi destekleme açısından yetersiz kalmışlardır.

Bu bulgular, eğitimciler ve ebeveynler için çocukların okuma materyallerini seçerken dikkat etmeleri gereken önemli noktaları vurgulamaktadır. Çocukların dikkatini ana hikâye unsurlarına çeken ve odaklanmayı destekleyen minimal ve etkili tasarımları tercih etmenin öğrenmeyi destekleyebileceğini, sözlüğün varlığı gibi küçük ayrıntıların öğrenmeyi engelleyebileceğini ifade etmişlerdir. Çalışma yetişkin etkileşiminin geliştirici yönlerini daha iyi yansıtan dijital kitaplarla yapılacak bilimsel çalışmalara ihtiyaç olduğunu vurgulamaktadır.

EĞİTİMİN PİYASALAŞTIRILDIĞI
ÜNİVERSİTELERDE AKADEMİK
KARİYERİN YÖNLENDİRİLMESİ:

ULUSLARARASI LİTERATÜRÜN HARİTALANDIRILMASI

Yükseköğretimde piyasalaşma, son yıllarda dünya genelinde önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Bu makale, eğitimin piyasalaştırıldığı üniversitelerde akademik kariyerlerin nasıl etkilendiğini inceleyen kapsamlı bir sistematik literatür taraması sunmaktadır.

Temel Amaçlar

Bu makalenin temel amaçları şunlardır:

1. Akademik Kariyerlerin Piyasalaştırılan Üniversitelerdeki Durumunu İncelemek:

Yükseköğretimde artan piyasalaştırılmanın akademik kariyerler üzerindeki etkilerini araştırmak.

2. Literatürü Haritalamak: Bu konuyla ilgili uluslararası literatürü sistematik bir şekilde gözden geçirerek mevcut durumu ve eğilimleri belirlemek.

Yöntem

1. Sistematik Literatür Taraması: Bu çalışmada, 21 farklı ulusal bağlamdan 54 doküman incelenmiştir. Bu dokümanlar hem teorik katkıları hem de ampirik bulguları içermektedir.

2. Veri Kaynakları: Scopus ve Scielo veri tabanları kullanılarak akademik kariyerler ve piyasalaşma konularında ilgili çalışmalara ulaşılmıştır.

3. Analiz Yöntemi: NVivo yazılımı kullanılarak

tematik analiz yapılmış ve anlamlı kalıplar belirlenmiştir.

Temel Bulgular

Bireysel Proje Olarak Akademik Kariyerler:

Akademisyenler, kendi kariyer projelerini bireyselleştirerek pazar dinamiklerini içselleştirmiştir. Bu durum, rekabetçi bir ortamın ve bireysel başarıya vurgu yapan anlatıların yaygınlaşmasına neden olmuştur. Analiz edilen belgelerde bireyselliğin akademik kariyer dinamiklerine rekabet edilebilirlik ve akademik kariyer projelerinin kişiselleştirilmesi alanlarında öne çıktığı görülmüştür.

Akademik Kariyer "Oyunu"nu Oynamak:

İncelenen çalışmalarda akademik kariyerler çoğunlukla oyun metaforlarıyla tanımlanmıştır. Bu oyunda hayatta kalmak için doğru çıktılar üretmek gerekmektedir. Yayın yapmak, fon sağlamak ve diğer ölçümler akademik başarı için merkezi hale gelmiştir. Çalışmalar kariyer "oyunu" oynamanın akademisyenler üzerinde yarattığı kişisel etkilere de dikkat çekmiştir. Bunlar arasında yüksek düzeyde stres, kaygı, gözetim duygusu ve meslekle ilgili artan hayal kırıklığı yer almaktadır.

Duygusal Etkiler: Çalışmalar arasında akademisyenlerin çalışma koşullarının kötüleşmesine odaklanan çalışma sayısı oldukça azdır. Bu konuya dair çalışmaların

eksikliğinin açıklanmasında duygusal etkilere değinilmiştir. Akademisyenlerin çalışma koşullarındaki kötüleşmeye rağmen, işlerine duydukları sevgi ve mutluluk, sömürü pratiklerini ve aşırı iş yükünü normalleştiren anlatılarla iç içe geçmiştir.

Dahil Etme ve Dışlama Mekanları Olarak Akademik Ortamlar: Akademik çevreler, özellikle cinsiyet temelli eşitsizlikler bağlamında incelenmiştir. Kadın akademisyenlerin üst düzey akademik rollerde daha az yer aldığı ve akademik "ev işleri" gibi önemli görülmeyen işlerin çoğunu üstlendikleri belirtilmiştir. Ayrıca, ırk ve etnik köken gibi diğer eşitsizliklerin de dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır.

Sonuç

Çalışma, yükseköğretimde piyasalaşmanın akademik kariyerler üzerindeki geniş kapsamlı etkilerini ortaya koymaktadır. Artan rekabet, bireyselleşme ve çalışma koşullarının kötüleşmesi gibi faktörler, akademik kariyerlerin yapısını önemli ölçüde değiştirmiştir. Çalışma, bulguları tartışırken maddi koşullar düzeyinde akademisyenlerin "fildişi kulelerdeki ayrıcalıklı entelektüellerden güvencesizlik çarkında mahsur kalan yüksek vasıflı işçilere" dönüşümüne dikkat çekmiştir. Çalışmalar, yükseköğretimde daha güvencesiz hale gelen çalışma şartlarına ve geçici iş sözleşmelerine dikkat çekmektedir. Portekiz'de araştırma faaliyetlerinin %95'inin güvencesiz çalışma koşullarında gerçekleştiği, İngiltere'de yükseköğretim enstitülerinin saatlik sözleşmelerle personel istihdam etme ihtimalinin diğer iş yerlerine göre iki kat fazla olduğu, Avustralya'da geçici çalışanların en fazla kullanıldığı sektörlerden birinin yüksek öğretim sektörü olduğu vurgulanmıştır. İdeolojik düzeyde, yükseköğretimin artan küresel piyasallaşmasının akademik kariyerler üzerindeki ideolojik sonuçları tartışılmıştır. Çalışmanın bulguları ve tartışmaları, akademik dünyada daha sürdürülebilir ve adil çalışma

koşullarının oluşturulması için önemli ipuçları sunmaktadır. Yükseköğretimdeki değişimin daha derinlemesine incelenmesi ve politika yapıcılar tarafından dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

DIŞLAYICI DİSİPLİN UYGULAMALARI DENEYİMLEYEN ÖĞRENCİLERDE OLUMSUZ YAŞANTI VE TRAVMAYA MARUZ KALMA: BİR KAPSAMLI İNCELEME

Öğrencilerin yaşadıkları zorluklar ve travmalar, eğitim hayatlarındaki başarıları ve disiplin süreçleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Çalışma, okul disiplin uygulamaları (uzaklaştırma türleri, idari disiplin sevkleri, cezalandırma) ile travma veya zorluk yaşamış öğrenciler arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bu derleme, literatürdeki mevcut durumu haritalamayı ve bu alandaki bilgi boşluklarını tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Temel Amaçlar

- 1. Travma ve Zorluklar ile Dışlayıcı Disiplin Uygulamaları İlişkisini İncelemek:** Travma veya çocuklukta yaşanan zorlukların dışlayıcı disiplin uygulamaları ile nasıl ilişkili olduğunu araştırmak.
- 2. Çocukluk Dönemi Olumsuz Yaşantıları ve Travmanın Kavramsallaştırılması:** İlgili alan yazında çocukluk dönemi olumsuz yaşantıların ve travmanın nasıl bağlamsallaştırıldığını incelemek.

Yöntem

- 1. Sistemik Literatür Taraması:** Çalışma, 5 farklı ulusal bağlamdan 49 çalışmayı içermektedir. Hem teorik hem de ampirik bulgular değerlendirilmiştir.
- 2. Veri Kaynakları:** Scopus ve Scielo veri

tabanları kullanılarak ilgili çalışmalara ulaşılmıştır.

3. Analiz Yöntemi: NVivo yazılımı kullanılarak tematik analiz yapılmış ve anlamlı kalıplar belirlenmiştir.

Temel Bulgular

1. Disiplin ve Travma Arasındaki İlişki: Dışlayıcı disiplin uygulamalarının, öğrencilerin yaşadıkları travma ve olumsuz yaşantılarla önemli ölçüde ilişkili olduğuna dikkat çekilmiştir. İncelenen ampirik araştırmalardan biri, çocukluk dönemi olumsuz yaşantıları ve travmanın okuldan uzaklaştırılma ve atılma olasılığını %80 arttırdığını belirtmiştir. Bir başka çalışma, daha yüksek şiddet içeren mağduriyet ve travmaların daha yüksek dışlayıcı disiplin uygulaması oranlarını öngördüğüne dikkat çekmiştir. Ancak, bu konuyu ele alan ampirik çalışmaların sayısı oldukça sınırlıdır. Kimi çalışmalar çelişen bulgular sunmaktadır.

2. Travma ve Zorlukların Tanımlanması: Çalışmalardan bir kısmı, travma kavramını geniş bir kapsamda kullanmış olup fiziksel veya psikolojik örselenmeyle ilişkilendirerek okuldan atılma gibi hususları da travma kapsamında ele almıştır. Çalışmalar bunun yanında yoksulluk, ırkçılık ve topluluk içi şiddet gibi geniş kapsamlı olumsuz yaşantılara yer vermişlerdir. Çalışmalarda öne çıkan temalardan biri,

travma geçmişi olan öğrencilerin yeterince anlaşılabilmesi neticesinde disiplin cezalarının ve okuldan dışlanmanın yaşanma durumudur. Travmadan kaynaklı kimi davranışların disiplin yoluyla karşılık bulduğu ve sınıftan dışlanmayı beraberinde getirdiği vurgulanmaktadır.

3. Disiplin Uygulamalarındaki Eşitsizlikler:

Siyahi veya yerli öğrenciler, erkekler, özel eğitim ihtiyaçları olan öğrenciler ve düşük sosyoekonomik statüden gelen öğrenciler arasında disiplin uygulamalarının orantısız bir şekilde uygulandığı tespit edilmiştir.

4. **Müdahaleler ve Programlar:** Kimi çalışmalar okul disiplininde travmaya hassas yaklaşımların uygulanmasını desteklemektedir. Öğrencilerin travma tepkilerini hafifletmelerine yardımcı olacak ve sınıfa dönmelerini destekleyecek uygulamaların önemine dikkat çekilmektedir. Travma yaşayan öğrencilerin okuldan uzaklaşma ihtimallerinin yüksekliği göz önünde bulundurulduğunda bu gruba odaklı müdahale programlarının önemi ortaya çıkmaktadır. Yapılan çalışmalar, uygulanan müdahale programlarının takip çalışmalarında önceki yıllara kıyasla okuldan uzaklaşma oranlarında ciddi azalmalar görüldüğüne dikkat çekmektedir.

5. **Okul-Toplum İlişkisi:** Dışlayıcı disiplin uygulamalarının, öğrenciler için okuldan uzaklaşma ve suç işlemeye yönelme gibi sonuçları beraberinde getirebildiğine dikkat çekilmektedir. Çalışma "Okuldan cezaevine giden yol" temasını konu alan beş makale tespit etmiştir. Bu makaleler, öğrencilerin okuldan uzaklaşmasının cezaevine doğru giden bir yolun başlangıcı olabileceğine işaret etmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, travma ve olumsuz yaşantıların öğrencilerin disiplin süreçleri üzerindeki etkilerini anlamak için önemli bir adım atmaktadır. Travma odaklı yaklaşımlar ve adil disiplin uygulamaları, öğrencilerin eğitimde daha başarılı olmalarını sağlayabilir.

Literatürdeki mevcut bilgi boşlukları, çoğu çalışmanın ABD odaklı olduğunu ve dışlayıcı disiplin alanında kültürler arası daha fazla araştırma yapılması gerektiğini göstermektedir. Çalışmada bazı kültürlerde etkili olan müdahale çalışmalarının diğerleri ile aynı düzeyde etki göstermeyebileceği vurgulanarak daha farklı grupların alan yazındaki temsilinin konunun çok kültürlü biçimde ele alınabilmesi için önemli olduğuna dikkat çekilmiştir. Çalışmanın ilk araştırma sorusuna yönelik, mevcut araştırma sonuçlarına göre çocukluk dönemi olumsuz yaşantılarının orantısız okul disiplini uygulamalarına katkıda bulunan veya nedensel bir rol oynayan bir faktör olabileceği çıkarımında bulunulmuştur. Çocukluk dönemi olumsuz yaşantılarının ve travmanın nasıl tanımlandığına yönelik ikinci araştırma sorusuna ilişkin ise makalelerde ortak bir travma ve çocukluk dönemi olumsuz yaşantı tanımı olmayışına dikkat çekilmiştir. Bu tanımsal farklılaşmaya rağmen çocukluk dönemi olumsuz yaşantıları ve travmanın okul disiplininde önemli faktörler olduğuna dair bir ortak kabul olduğu görülmüştür. Çalışmada, yapılacak yeni bilimsel araştırmalarda çocukluk dönemi olumsuz yaşantılarının yoksulluk ve ırkçılık gibi zorlayıcı yaşantıları da kapsayacak daha geniş bir çerçevede alınması gerektiği vurgulanmıştır. Eğitimcilerin ve politika yapıcıların, travma ve olumsuz yaşantıların öğrencilerin okul yaşamlarına olan etkilerini göz önünde bulundurarak daha kapsayıcı ve destekleyici disiplin politikaları geliştirmeleri gerektiği vurgulanmıştır.



DÜNYADAN

Araştırma Gündemi

Enstitü Sosyal tarafından hazırlanmıştır.

